

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Національного
аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»
«21» травня 2025 р., протокол № 11

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
МЕНЕДЖМЕНТ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузі знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
спеціальність	D3 «Менеджмент»
кваліфікація	Бакалавр менеджменту

Освітня програма вводиться в дію
з «01» вересня 2025 р.

В. о. ректора Національного
аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»

Олексій ЛИТВИНОВ
наказ № 237 від «22» травня 2025 р.

Харків 2025

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму «Менеджмент» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю ДЗ «Менеджмент» галузі знань Д «Бізнес, адміністрування та право» в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (далі – ХАІ) започатковано з метою продовження реалізації ОПП «Менеджмент» (ID 508) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» у зв'язку зі змінами у переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України 30 серпня 2024 р. № 1021) «Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» з урахуванням:

– Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2011 р., № 1341 (зі змінами));

– стандарту вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН № 1165 від 29.10.2018 р. (зі змінами)).

Модернізацію освітньо-професійної програми «Менеджмент» проведено групою забезпечення ОПП Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» у складі:

1	Гарант освітньої програми:	Андрій ДОРОНІН	– д-р екон. наук, професор, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування
2	Члени групи:	Інна САМОЙЛЕНКО	– д-р екон. наук, доцент, професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування
3		Валентина ГАТИЛО	– канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування
4		Олександр АВРАМЕНКО	– канд. техн. наук, ТОВ «Фірма «Промпостачсервіс»
5		Кристина ГОРДІЄНКО	– здобувач вищої освіти

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів додаються

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут»

ВСТУП

Відповідно до ст. 1 «Основні терміни та їх визначення» Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами) освітня програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітня програма використовується під час:

- акредитації освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю та спеціалізацією;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами), Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341, стандарту вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН № 1165 від 29.10.2018 р. (зі змінами)) і встановлює:

- обсяг та термін навчання бакалаврів;
 - загальні компетентності;
 - фахові компетентності;
 - програмні результати навчання;
 - перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньо-професійної програми;
 - вимоги до структури навчальних дисциплін.
- Освітньо-професійна програма використовується для:
- складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
 - формування індивідуальних планів студентів;
 - формування робочих програм навчальних дисциплін, практик;
 - визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
 - акредитації освітньо-професійної програми;
 - внутрішнього і зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
 - атестації бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» зі спеціальності D3 «Менеджмент».

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут»;
- науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» зі спеціальності D3 «Менеджмент» у Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут»;
- екзаменаційна комісія спеціальності D3 «Менеджмент» Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут»;
- приймальна комісія Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут».

Освітньо-професійна програма поширюється на кафедри Університету, залучені для підготовки фахівців ступеня бакалавр за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» за спеціальністю D3 «Менеджмент».

1 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Освітньо-професійна програма розроблена на основі таких нормативних документів і рекомендацій:

1.1 Закон України «Про вищу освіту». № 1556-УІІ від 01.07.2014 (зі змінами).

1.2 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (зі змінами).

1.3 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 № 266 (зі змінами).

1.4 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12.08.2015 р. № 579.

1.5 Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010, затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 р. № 327 (зі змінами).

1.6 Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3 (зі змінами).

1.7 Положення «Про організацію освітнього процесу» Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут», затверджене вченою радою університету.

1.8 A Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles Including Programme Competences and Programme Learning Outcomes. -Bilbao, Groningen and The Hague, 2010.

1.9 TUNING-AHELO conceptual framework of expected/desired learning outcomes in engineering. OECD Education Working Papers, No. 60, OECD Publishing 2011. <http://dx.doi.org/10.1787/5kghtchn8mbn-en>.

1.10 Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

1.11 Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» від 06.11.2015 № 1151 (зі змінами).

1.12 Класифікація видів економічної діяльності: ДК 009:2010. – Чинний від 01.01.2012. – (Національний класифікатор України).

1.13 Класифікатор професій: ДК 003:2010. – Чинний від 01.11.2010. – (Національний класифікатор України).

1.14 Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. І доп. / Авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В.І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред.. В.Г. Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

1.15 Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 07 – Управління та адміністрування, спеціальність 073 – Менеджмент. Затверджено Наказ МОН № 1165 від 29.10.18: офіц. видання. Київ: Міністерство освіти та науки України, 2018. 14 с.

2 ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «МЕНЕДЖМЕНТ» СПЕЦІАЛЬНОСТІ D3 «МЕНЕДЖМЕНТ»

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут» Кафедра менеджменту та бізнес-адміністрування National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute» Department of Management and Business Administration
Ступінь вищої освіти	Бакалавр Bachelor's Degree
Галузь знань, спеціальність та назва кваліфікації	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право» Field of Study D «Business, Administration and Law» Спеціальність D3 «Менеджмент» Program Subject Area D3 «Management» Кваліфікація: бакалавр менеджменту Qualification: Bachelor of Management
Офіційна назва ОПП	Менеджмент Management
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом бакалавра, одиничний, термін навчання 3 роки 10 місяців: - на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС, - на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») ХАІ визнає та перезараховує кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста), обсягом не більше ніж 120 кредитів ЄКТС.
Наявність акредитації	Започатковано провадження освітньої діяльності з 2025 року. Оновлення або модернізація освітньої програми здійснюється відповідно до розділу 5 Положення «Про розроблення та модернізацію освітніх програм в ХАІ».
Цикл/рівень	НРК України - 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності повної загальної середньої освіти або ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») На основі ступенів «фаховий молодший бакалавр» ЗВО має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою програмою фахової передвищої освіти. Прийом на основі ступенів «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством.
Мова(и) викладання	Мовою викладання є державна мова. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОПП	https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/
2 – Мета освітньої програми	
Підготувати висококваліфікованих фахівців сучасного рівня здатних здійснювати професійну діяльність на основі володіння системою компетентностей, які сприяють засвоєнню базових управлінських понять та принципів, які здатні системно та інноваційно мислити, приймати ефективні і своєчасні управлінські рішення, керуватися принципами гуманності, вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі у сфері управління організаціями та їх підрозділами аерокосмічної галузі в Україні (авіація, космонавтика, машинобудування, інформаційні технології), а також у суміжних галузях.	

3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область	Об’єкт діяльності: управління організаціями та їх підрозділами. Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері управління організаціями та їх підрозділами. Теоретичний зміст предметної області: парадигми, закони, закономірності, принципи, історичні передумови розвитку менеджменту; концепції системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проєктного менеджменту тощо; функції, методи, технології та управлінські рішення у менеджменті. Методи, методики та технології: загальнонаукові та специфічні методи дослідження (розрахунково-аналітичні, економіко-статистичні, економіко-математичні, експертного оцінювання, фактологічні, соціологічні, документальні, балансові тощо); методи реалізації функцій менеджменту (методи маркетингових досліджень; методи економічної діагностики; методи прогнозування і планування; методи проєктування організаційних структур управління; методи мотивування; методи контролювання; методи оцінювання соціальної, організаційної та економічної ефективності в менеджменті тощо). методи менеджменту (адміністративні, економічні, соціально-психологічні, технологічні); технології обґрунтування управлінських рішень (економічний аналіз, імітаційне моделювання, дерево рішень тощо). Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в рамках менеджменту.
Орієнтація ОП	Освітньо-професійна програма
Основний фокус ОПП	Освітньо-професійна програма встановлює кваліфікаційні вимоги до соціально-виробничої діяльності випускників закладу вищої освіти зі спеціальності D3 «Менеджмент» освітнього ступеня «бакалавр» і державні вимоги до властивостей та якостей особи, що здобула певний освітній рівень відповідного фахового спрямування за освітньо-професійною програмою «Менеджмент».
Особливості програми	Освітня програма спрямована на управління промисловими підприємствами (на прикладі авіаційних, приладо- та машинобудівних та інших підприємств Харківського регіону) у контексті підвищення рівня їх конкурентоспроможності та інноваційної модернізації за умов прискореної інформатизації економіки та високої мінливості факторів зовнішнього і внутрішнього середовища із застосуванням синергетичного підходу, реалізація якого базується на використанні концепції сталого розвитку та принципів економіки знань. Програма спрямована на становлення нової якості партнерства між університетом і здобувачем, дає можливість дотримуватися балансу між цілями й інтересами внутрішніх й зовнішніх стейкхолдерів, вчить лідерству й креативному менеджменту, дає дорожню карту, що веде до успіху у глобальному цифровому просторі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр може обіймати наступні первинні посади відповідно до з Національного класифікатора професій ДК 003:2010: Технічні фахівці в галузі управління Фахівець з корпоративного управління Помічники керівників Помічники керівників підприємств, установ та організацій Помічники керівників виробничих та інших основних підрозділів Помічники керівників малих підприємств без апарату управління
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.

5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентське-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання спрямоване на розвиток критичного і творчого мислення, навчання через лабораторну практику, дуальну, дистанційну освіту тощо. Лекції, мультимедійні лекції, лабораторні роботи, семінари, практичні заняття в малих групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації із викладачами, підготовка кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Письмові іспити, звіти з практик, презентації, поточний (модульний) контроль, курсові проекти, кваліфікаційна робота (проектна бакалаврська) та її захист.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту, зокрема аерокосмічної галузі в Україні (авіація, космонавтика, машинобудування, інформаційні технології), а також у суміжних галузях або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК6 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК7 Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК10 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК11 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК13 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК14 Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК15 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК16 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК та/або СК – згідно Стандарту)	СК1 Здатність визначати та описувати характеристики організації. СК2 Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК3 Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК4 Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. СК5 Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту, СК6 Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК7 Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. СК8 Здатність планувати діяльність організації та управляти часом. СК9 Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань. СК10 Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації. СК11 Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. СК12 Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

	СК13 Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності. СК14 Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності. СК15 Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички. СК16 Здатність підтримувати сприятливий соціально-психологічний клімат в колективі, налагоджувати ефективну взаємодію в команді, створювати сприятливі умови для навчання та саморозвитку персоналу підприємства. СК17 Здатність приймати нестандартні рішення і креативно мислити та готовність перейняти на себе відповідальність і проявити лідерські якості; СК18 Здатність до безперервного та актуального навчання, саморозвитку та самопроєктування майбутнього, уміння застосовувати знання на практиці; СК19 Здатність організовувати та проводити ділові зустрічі і переговори з партнерами та іншими суб'єктами економічної діяльності, підтримувати ділові контакти, використовуючи сучасні технічні засоби, засоби зв'язку та інформаційні технології; СК20 Здатність розуміти економічні основи функціонування організації, визначати потреби та напрями раціонального використання ресурсів організації. СК21 Здатність застосовувати інструментарій інвестиційного, інноваційного та логістичного менеджменту в умовах невизначеності СК22 Здатність обґрунтовувати управлінські рішення та здійснювати ефективний контроль за їх виконанням СК23 Здатність до формалізації процесів управління підприємствами та їх автоматизації за допомогою сучасних спеціалізованих програмних продуктів. СК24 Здатність розробляти та управляти проєктами з гарантією якості виконуваної роботи; СК25 Здатність до організаційного та імітаційного моделювання економічних процесів на базі системного підходу з використанням спеціалізованих інформаційних технологій. СК26 Здатність впроваджувати та розвивати системи управління якістю, здійснювати на їх основі управління підприємством. СК27 Здатність до оцінки та прогнозування розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства СК28 Здатність забезпечувати своєчасне та ефективне виконання завдань організації виробництва продукції в тому числі і на підприємствах аерокосмічної галузі в Україні. СК29 Здатність керувати роботою промислових підприємств, приймати відповідальність за свої рішення в межах професійної компетенції; СК30 Здатність вирішувати завдання щодо забезпечення управління енергозбереженням і енергоефективністю на промисловому підприємстві.
--	---

7 – Програмні результати навчання

- РН1** – Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- РН2** – Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
- РН3** – Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
- РН4** – Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
- РН5** – Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
- РН6** – Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- РН7** – Виявляти навички організаційного проєктування.
- РН8** – Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
- РН9** – Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
- РН10** – Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.
- РН11** – Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
- РН12** – Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації
- РН13** – Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

PH14 – Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації. PH15 – Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько-свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності. PH16 – Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним. PH17 – Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера. PH18 – Застосовувати навички обґрунтування та управління проектами. PH19 – Практикувати використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні підприємством PH20 – Застосовувати логістичний підхід до управління ресурсами організацій та забезпечувати підвищення їх конкурентоспроможності PH21 – Демонструвати навички складання планової та звітної документації забезпечення управлінської діяльності підприємства PH22 – Уміння розробляти тактичні та оперативні плани поточної діяльності, проекти бізнес-плану; обґрунтовувати інвестиційні проекти та програми стратегічного розвитку промислового підприємства; PH23 – Вміти забезпечувати процес ведення та укладання зовнішньоекономічних угод, використовуючи програмне забезпечення та інформаційно-комунікативні технології PH24 – Володіти методами обґрунтування управлінських рішень на основі комплексних економічних та фінансових розрахунків в контексті забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах мінливого бізнес-середовища PH25 – Професійно виконувати завдання щодо впровадження нововведень в діяльність підприємства в невизначених та екстремальних ситуаціях PH26 – Розробляти та впроваджувати системи управління якістю на базі існуючих стандартів PH27 – Демонструвати знання специфіки менеджменту в аерокосмічній галузі PH28 – Ефективно використовувати інструментарій і технології сучасного адміністративного менеджменту в управлінні операційними процесами в підрозділах промислового підприємства, формувати та удосконалювати систему менеджменту підприємства PH29 – Розробляти, планувати та формувати заходи з енергоощадження з метою енергозбереження та підвищення енергетичної ефективності промислового підприємства.	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, задіяні у викладанні професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені та/або вчене звання та відповідають ліцензійним вимогам (Постанова КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 (зі змінами)).
Матеріально-технічне забезпечення	Відповідає матеріально-технічним вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 (зі змінами)).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» та авторських розробок науково-педагогічного складу кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування (Постанова КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 (зі змінами)).
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом «Харківський авіаційний інститут» і підприємствами України, де студенти проходять практику.
Міжнародна кредитна мобільність	З навчальними закладами країн-партнерів за програмою ERASMUS+. Навчання громадян України за кордоном є складовою частиною навчання в ХАІ, оцінки отримані за кордоном враховуються в ХАІ.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Мовою викладання є державна мова. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами, забезпечивши при цьому знання здобувачами відповідної дисципліни державною мовою.

3 ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ (КОП) ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

3.1 Перелік компонент ОП

Код КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОП			
OK1	Інформатика	5	залік
OK2	Математика для економістів (вища математика, теорія ймовірностей та математична статистика)	5	іспит
OK2	Математика для економістів (вища математика, теорія ймовірностей та математична статистика)	5	іспит
OK3	Політична економія	5	іспит
OK4	Статистика	3	іспит
OK5	Фінанси	4	іспит
OK6	Вступ до фаху	6,5	іспит
OK7	Іноземна мова	8	залік
OK9	Економіка підприємства	4	іспит
OK10	Маркетинг	4	іспит
OK11	Менеджмент	4	іспит
OK12	Мікро- та макроекономіка	4	іспит
OK13	Операційний менеджмент	5	іспит
OK14	Операційний менеджмент (КР)	2	диф. залік
OK15	БЖД, охорона праці та цивільний захист	3	залік
OK16	Основи авіакосмічної техніки	3	залік
OK17	Інформаційні системи та технології за фаховим спрямуванням	4	іспит
OK18	Адміністративний менеджмент	4	залік
OK19	Менеджмент (КП)	2	диф. залік
OK20	Логістика	4	іспит
OK21	Логістика (КП)	2	диф. залік
OK22	Прийняття управлінських рішень	4,5	іспит
OK23	Динамічне лідерство	4	залік
OK24	Планування авіавиробництва	4	іспит
OK25	Планування авіавиробництва (КП)	2	диф. залік
OK26	Комунікативний менеджмент	3,5	іспит
OK27	Стратегічне управління промисловим підприємством	4	іспит
OK28	Теорія організацій	5,5	іспит
OK29	Управління інноваціями	5,5	іспит
OK30	Управління конкурентоспроможністю підприємства	4	іспит
OK31	SMM менеджмент	4,5	іспит
OK32	Управління персоналом підприємства (КП)	2	диф. залік
OK33	Управління персоналом підприємства	4	іспит
OK34	Зовнішньоекономічна діяльність	4	іспит
OK35	Бізнес-аналітика	4	залік
OK36	Основи управління проектами	5	іспит
OK37	Теорія і практика бізнес-планування	4	залік
OK38	Контролінг	3,5	іспит
OK8	Управління якістю та ризиками в умовах сталого розвитку	4,5	залік
OK39	Навчальна практика	3	
OK40	Ознайомча практика	3	залік
OK41	Виробнича практика	3	залік
OK42	Кваліфікаційна робота бакалавра	9	іспит
OK43	Українська мова за професійним спрямуванням	3	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	

Код КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Вибіркові компоненти ОП			
Вибірковий блок дисциплін MINOR*			
BK1	Minor. Дисципліна 1	5	іспит
BK2	Minor. Дисципліна 2	5	іспит
BK3	Minor. Дисципліна 3	5	іспит
BK4	Minor. Дисципліна 4	5	іспит
Окремі вибіркові дисципліни			
BK5	Дисципліна індивідуального вибору1**	5	залік
BK6	Дисципліна індивідуального вибору2**	5	залік
BK7	Дисципліна індивідуального вибору3**	5	залік
BK8	Військово-патріотична підготовка ***	3	диф. залік
BK9	Математичний блок на вибір**	5	іспит
Вибірковий комплекс, що забезпечує соціальні навички (Soft skills) ****			
BK10	Правова компетентність	3	залік
BK11	Формування системного наукового світогляду	3	залік
Вибірковий блок дисциплін професійного спрямування Major *****			
BK12	Major. Дисципліна 1	3	залік
BK13	Major. Дисципліна 2	4	залік
BK14	Major. Дисципліна 3	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

*Загальноуніверситетський блок, в якому блоки дисциплін для вибору пропонують кафедри Університету, що направлені на опанування і поглиблення певних компетентностей та результатів навчання, які можуть передбачати здобуття часткової професійної кваліфікації. До складу кожного блоку Minor входять чотири послідовних освітніх компоненти обсягом п'ять кредитів кожна. Здобувач може обрати будь-який блок дисциплін Minor. Блоки дисциплін Minor можуть оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

** Здобувач обирає одну дисципліну із запропонованих у переліках освітніх компонент BK5-BK7 та BK9, які пропонують кафедри Університету відповідно до напрямів своєї діяльності у рамках науково-методичних комісій Університету, що направлені на опанування і поглиблення певних компетентностей та результатів навчання. Переліки складових освітніх компонент BK5-BK7 та BK9 можуть збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

*** ВПП – елемент підготовки громадян до військової служби, як першої складової військового обов'язку громадян, визначеного статтею 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу».

Дисципліна «Базова загальновійськова підготовка (теоретична підготовка)» блоку ВПП – обов'язкова компонента, для здобувачів чоловічої статі (жіночої статі – добровільно), які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти. Здобувачів, які звільненні від проходження ВПП (визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби; до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах; проходили військову службу; мають сертифікат про проходження базової підготовки та здобуття військово-облікової спеціальності; здобувають освіту за іншими (крім денної та дуальної) формами здобуття освіти, включаючи поєднані; іноземні громадяни) обирають одну 3-х кредитну дисципліну із запропонованих у переліку освітніх компонент блоку ВПП.

****Здобувач обирає одну дисципліну із запропонованих у переліках/блоках освітніх компонент BK10 та BK11, тим самим забезпечує опанування і поглиблення компетентностей та результатів навчання, що направлені на здобуття соціальних навичок (Softskills) відповідно до вимог стандарту спеціальності. Переліки складових освітніх компонент BK10 та BK11 можуть збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

***** Здобувач може обрати будь-який блок дисциплін професійного спрямування MAJOR, який забезпечує опанування і поглиблення компетентностей та результатів навчання, що направлені на здобуття фахових навичок відповідно до вимог стандарту спеціальності. Блоки дисциплін професійного спрямування MAJOR можуть збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

Здобувач, який зарахований на базі повної загальної середньої освіти, виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС.

Здобувач, який зарахований на базі освітнього ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»), виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС. При цьому ХАІ визнає та перезараховує не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста).

Згідно з принципами компетентнісного підходу до здобуття вищої освіти перезарахування результатів раніше складених претендентом дисциплін відповідно до індивідуального навчального плану здійснюється за заявою претендента на підставі Положення «Про перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут»»

(<https://khai.edu.ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdiysnennya-osvitnogo-procesu/polozhennya-pro-poryadok-perezarahuvannya/>)

шляхом порівняння: відповідності змісту дисципліни освітньо-професійної програми (ОПП); запланованих результатів навчання з відповідної дисципліни; загального обсягу у годинах і кредитах ЄКТС; форм підсумкового контролю тощо.

3.2 Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами

Під час формування переліку дисциплін, практик та атестації враховано вимоги Національної рамки кваліфікацій України, стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, положення «Про організацію освітнього процесу у ХАІ» (surl.li/ixgehc) та відповідних нормативних документів.

Практики та/або стажування (за всіма видами) входять до складу обов'язкових навчальних дисциплін. Кількість форм контролю на навчальний рік не перевищує шістнадцять. Аудиторне навантаження становить від 1/3 до 2/3 загального обсягу навантаження.

Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами надано у додатку А.

3.3 Структурно-логічна схема ОП

Структурно-логічна схема (додаток Б) освітньої програми відображає послідовність вивчення її компонент, як обов'язкових, так і вибірових. Здобувачем вищої освіти обирається індивідуальна траєкторія навчання, яка реалізується через обирання вибірових компонент згідно Положення «Про забезпечення права студентів на вибір навчальних дисциплін».

4 ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» спеціальності D3 "Менеджмент" проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи бакалавра, яка має передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми в сфері управління, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів економічної науки. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування.

Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр менеджменту.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Компоненти освітньої програми	Програмні компетентності																																																			
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ЗК14	ЗК15	ЗК16	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12	СК13	СК14	СК15	СК16	СК17	СК18	СК19	СК20	СК21	СК22	СК23	СК24	СК25	СК26	СК27	СК28	СК29	СК30						
ОК1			+					+								+																						+														
ОК2	+	+														+																												+								
ОК3			+							+						+																																				
ОК4		+		+												+																																				
ОК5			+						+							+										+																										
ОК6				+	+											+	+	+						+			+																	+								
ОК7		+														+		+																																		
ОК8				+	+						+					+						+	+		+																				+							
ОК9			+	+												+							+		+																					+						
ОК10		+	+	+	+							+			+	+					+		+	+	+	+	+	+																								
ОК11		+	+	+	+							+			+	+					+		+	+	+	+	+	+																								
ОК12	+	+			+											+	+					+	+	+		+	+	+																								
ОК13								+			+				+	+						+	+	+	+	+	+	+																								
ОК14				+	+				+							+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																	+	+						
ОК15				+	+				+							+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+																	+	+						
ОК16	+				+											+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+										+															
ОК17			+	+	+				+		+					+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+																+							
ОК18				+	+											+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+																	+							
ОК19						+		+					+			+						+	+			+	+																									
ОК20			+	+												+			+			+	+	+	+																											
ОК21			+	+												+			+			+	+	+	+																					+	+					
ОК22		+	+	+				+		+						+	+	+	+	+			+	+	+																											
ОК23				+	+				+		+					+	+	+	+		+		+	+																												
ОК24			+	+	+											+																																				
ОК25			+	+	+				+	+	+	+				+																																				
ОК26			+	+					+		+					+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+																									
ОК27		+													+	+					+	+				+	+	+																								
ОК28		+													+	+					+	+				+	+	+																								
ОК29				+	+		+								+	+		+																																		
ОК30				+					+							+		+					+	+																												
ОК31				+	+			+		+						+	+	+	+		+		+																													
ОК32				+	+						+					+		+		+			+				+																									
ОК33				+	+						+	+				+		+		+			+	+																												
ОК34			+	+	+				+			+				+		+	+	+			+	+				+																								
ОК35			+	+	+							+				+		+	+	+			+	+																												
ОК36				+	+	+						+				+			+	+			+	+																												
ОК37			+	+		+						+				+		+	+	+			+	+																												
ОК38			+	+	+		+		+			+	+			+	+	+	+	+	+		+	+																												
ОК39			+	+			+				+	+				+	+	+	+	+	+		+	+																												
ОК40			+	+	+		+				+	+				+	+	+	+	+	+		+	+																												
ОК41			+	+	+		+	+			+	+				+	+	+	+	+	+		+	+					+																							
ОК42				+	+		+				+					+	+	+	+	+	+		+	+																							+	+				
ОК43				+	+	+						+				+		+	+	+			+	+																												

6 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВИМ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Компоненти освітньої програми	Програмні результати навчання																													
	PH1	PH2	PH3	PH4	PH5	PH6	PH7	PH8	PH9	PH10	PH11	PH12	PH13	PH14	PH15	PH16	PH17	PH18	PH19	PH20	PH21	PH22	PH23	PH24	PH25	PH26	PH27	PH28	PH29	
OK1						+					+						+		+				+					+		
OK2	+	+																							+				+	+
OK3			+	+		+					+						+								+				+	
OK4		+	+	+																							+	+	+	
OK5			+	+		+					+					+	+								+					
OK6			+	+	+	+	+	+	+													+			+					
OK7		+				+	+	+																	+					
OK8			+	+		+		+		+		+				+									+		+			
OK9			+	+					+		+						+								+					
OK10		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+										+	+		
OK11																													+	
OK12	+	+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+		+				+								+	
OK13			+					+	+	+	+			+		+						+								
OK14			+	+	+	+	+	+	+	+		+				+							+		+	+		+	+	
OK15			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+						+			+	+		+	+	
OK16			+	+	+	+	+	+		+	+	+	+								+	+			+			+	+	
OK17			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+			+								+	+	
OK18			+	+		+		+		+	+	+								+								+	+	
OK19				+	+	+		+	+		+	+	+	+	+		+		+							+	+		+	
OK20			+	+	+		+	+	+	+	+	+					+								+	+		+	+	
OK21			+	+	+	+	+	+		+	+	+	+												+	+		+	+	
OK22		+	+	+	+	+	+	+	+		+						+				+				+	+		+	+	
OK23			+	+	+	+	+	+	+	+		+				+	+				+	+			+					
OK24			+	+							+						+													
OK25			+	+						+	+					+	+								+	+		+		+
OK26			+	+	+			+	+		+	+	+	+	+					+					+	+				
OK27		+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+		+			+					+					
OK28		+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+		+													
OK29			+	+		+	+	+			+								+		+									
OK30			+	+		+		+		+		+					+					+			+					
OK31			+	+	+	+	+	+	+		+	+				+														
OK32			+	+		+	+	+		+		+															+		+	
OK33			+	+			+	+	+	+		+		+	+	+														
OK34			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+				
OK35			+	+		+		+	+	+	+	+					+		+	+	+						+			
OK36			+					+	+				+	+																
OK37				+	+	+	+															+			+	+				
OK38			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+		+								+			
OK39			+	+	+	+	+	+		+	+										+									
OK40			+	+	+	+	+	+		+	+										+									
OK41			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+				+	+		+	+	
OK42			+	+	+	+	+	+		+	+	+						+	+	+	+				+	+		+	+	
OK43													+													+	+		+	+

Додаток А

РОЗПОДІЛ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ ЗА КУРСАМИ ТА СЕМЕСТРАМИ

1 курс				2 курс				3 курс				4 курс			
1 семестр		2 семестр		3 семестр		4 семестр		5 семестр		6 семестр		7 семестр		8 семестр	
КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів
OK1	5	OK2	5	OK4	3	OK19	2	OK13	5	OK8	4,5	OK17	4	OK15	3
OK2	5	OK7	4	OK5	4	OK20	4	OK21	2	OK14	2	OK18	4	OK32	2
OK3	5	OK10	4	OK9	4	OK29	5,5	OK22	4,5	OK24	4	OK25	2	OK34	4
OK6	6,5	OK12	4	OK11	4	OK36	5	OK30	4	OK27	4	OK31	4,5	OK38	3,5
OK7	4	OK16	3	OK23	4	OK40	3	OK35	4	OK37	4	OK33	4	OK42	9
OK43	3	OK28	5,5	OK26	3,5					OK41	3				
		OK39	3												
		BK10	3	BK11	3	BK8	3	BK1	5	BK2	5	BK3	5	BK4	5
						BK9	5			BK5	5	BK6	5	BK7	5
				BK12	3	BK13	4	BK14	4						
28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5	
60				60				60				60			

Всі компоненти (обов'язкові та вибіркові), їх зміст, формування компетентностей (загальних, спеціальних(фахових)) та визначення результатів навчання представлено у силабусах навчальних дисциплін на сайті в розділі «Короткий опис, структура і освітні компоненти освітніх програми і компонентів» (окремо за кожним курсом навчання) освітньо-професійної програми «Менеджмент» зі спеціальності D3 «Менеджмент»

<https://khai.edu.ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/>

Додаток Б

